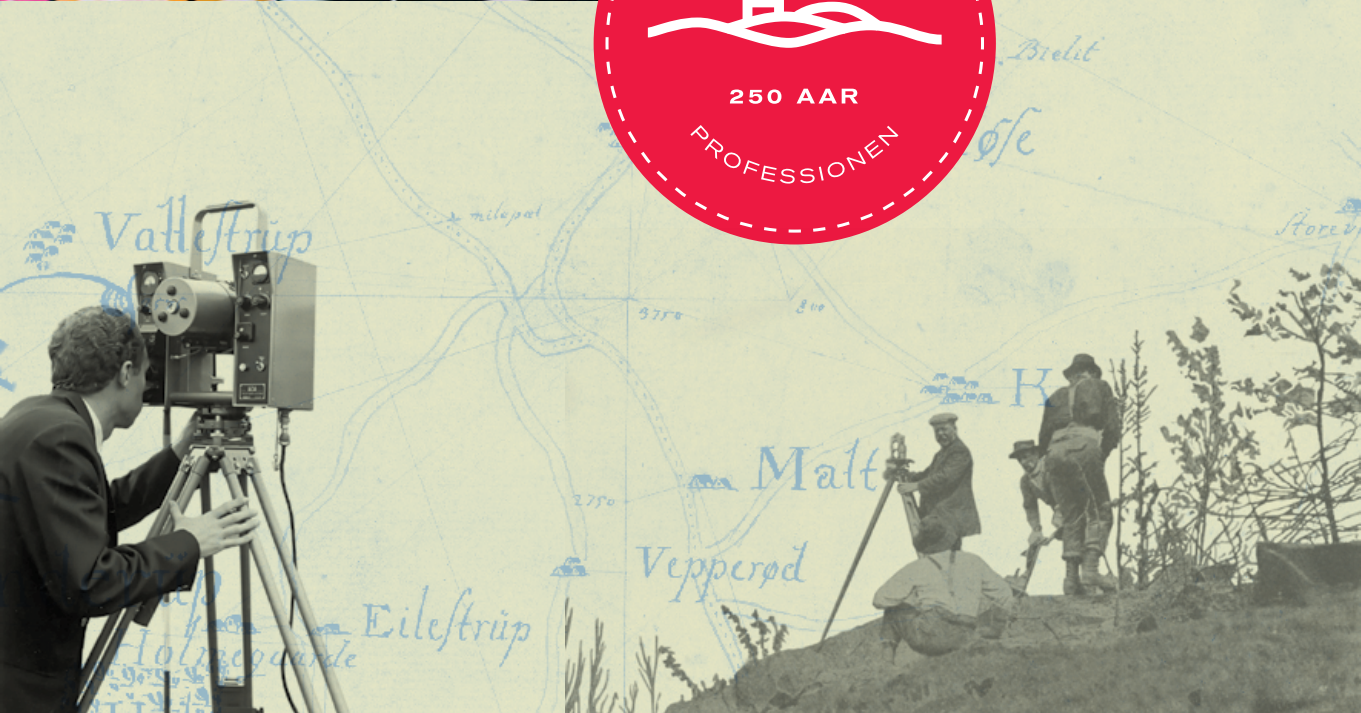

1768

2018

INDHOLD:

SIDE 3

250 år i samfundets tjeneste

SIDE 4

Med største flid og vindskibelighed

SIDE 7

Landinspektøren har formet Danmark

SIDE 9

Fra ejendomsskel til 360 grader

SIDE 11

Landinspektøren lægger brikker i
et ejendoms-puslespil

SIDE 13

Ingen Metro uden landinspektører

SIDE 15

Jordfordeling optimerer Danmarks arealer

SIDE 17

Byplanlægning med sans for
rammer og demokrati

SIDE 19

Uddannelse med jobgaranti

SIDE 21

Landinspektører bekæmper sult og fattigdom

SIDE 22

Landinspektører med nøglerolle i forandret klima

250 ÅR I SAMFUNDETS TJENESTE

Få mennesker har som landinspektørerne gennem de seneste 250 år haft så stor betydning for udviklingen af det Danmark, vi kender i dag. Intet Danmark uden landinspektører. Og få mennesker er egentlig klar over det.

I år er det 250 år siden, at kongen beskikkede de første landinspektører til at opmåle landet med det formål at forandre og forbedre vilkårene for rigets bønder. Derfor skulle landskabet og landbrugene opmåles, så jorderne kunne fordeles ordentligt, og der kunne registreres et mere retfærdigt grundlag for hoveriet. Landbruget skulle så at sige sættes i økonomisk mandtal. Det krævede opmærksomhed, troværdighed og ubestikkelighed. Egenskaber, som landinspektørprofessionen gennem årene nøje har taget vare på.

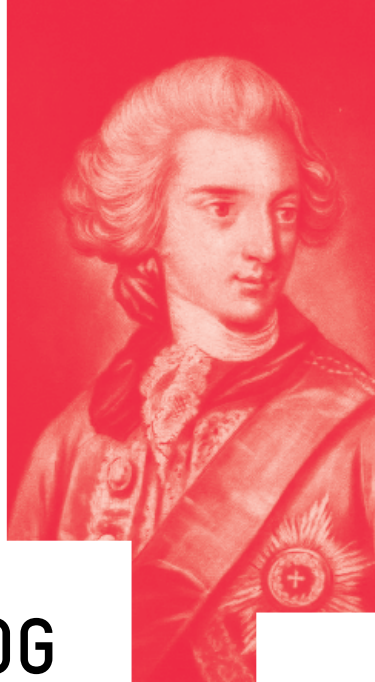
Fra denne spæde start med forholdsvis enkel opmåling, har landinspektørernes arbejdsområder udviklet sig teknologisk og spredt sig til alle aspekter af opretholdelse og udvikling af det moderne samfund med byudvikling, benyttelse og beskyttelse af landskab og natur, infrastruktur, klimatilpasning etc. Landinspektørerne er gået foran hele vejen og har skabt grundlaget for samfundsudviklingen med deres nøje kendskab til teknik og metoder og forståelse for sammenhængene mellem landskab, lovgivning, rettigheder og mennesker.

Ingen jernbane, vej eller større bro anlægges. Ingen metro lægges i jorden. Ingen landbrugsjorder omfordeles. Ingen ejendomme opstår. Ingen ejendomsgrænser flyttes. Uden landinspektører er involveret.

Landinspektørernes historiske fodaftryk og ikke mindst fagets betydning i dagens Danmark fremgår tydeligt af denne publikation, som er skrevet i anledning af professionens 250 års jubilæum. Publikationen giver en kortfattet præsentation af landinspektørernes betydning, hvad enten det drejer sig om ændring af ejendomsgrænser, varetagelse af borgerinteresser ved metrobyggeri og indsamling af den nødvendige viden om højder og dybder, så klimaændringerne ikke kommer som den totale overraskelse.

Arbejdsopgaverne er meget forskellige, og det afspejler sig i landinspektørernes beskæftigelse. De godt og vel 1000 beskæftigede i professionen er fordelt på cirka 220 meget forskellige arbejdspladser. Med hovedparten i den private sektor, men også med ansatte inden for alle aspekter af offentlige myndigheder og institutioner spredt over hele landet.

Landinspektørprofessionen sætter sine spor i et levende samspil med det omgivende samfund. Historisk. Nu. Og i fremtiden.

MED STØRSTE FLID OG VINDSKIBELIGHED*

Tonen var andægtig, da Danmarks to første lovformelige landinspektører blev kongeligt udnævnt for 250 år siden – men deres opmåling af især Danmarks landbrugsjord fik samfundsomvæltende betydning.

Det er en sygelig konge, der fører den afgørende pen. Det sker den 1. oktober 1768 på St. James Slot i London, der er sidste stop på en Europa-rundtur, som den danske monark Christian VII indledte i maj. Han har igennem længere tid været mentalt ustabil, og hans læger tror nye indtryk kan have en lindrende effekt. Hans gehejmeråd lægger papirerne foran kongen. Eller bestallingerne, som de rettelig er. På det første stykke papir lyder det:

”Vi, Christian den Syvende, af Guds nåde konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, hertug i Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, greve i Oldenburg og Delmenhorst, gør alle vitterligt: At vi allernådigst har beskikket og forordnet, så og herved beskikker og forordner Johan Jürgen Bærner til at være landinspektør i vort rige Danmark.”

En lignende tekst er til underskrift på papir nummer to, denne gang bare med C. F. Westerholdt som beskikket og forordnet. Og dermed er titlen ‘landinspektør’ for første gang officiel i Danmark. Et fag er lovformeligt født.

Begge tekster fortsætter i øvrigt i samme andægtige sprog og i meget lange sætninger, der knapt er læselige med nutidens øjne. Det lyder bl.a., at de to beskikkede og forordnede herrer skal udføre alle opgaver ”med største flid og vindskibelighed”, og at han i tjenesten skal opføre sig, ”som det en ærekær landinspektør og kongetro tjener egner og vel anstår.”

Altid bedre opmålinger

Anledningen til udnævnelsen af de to kongelige landinspektører er, at landet har brug for en landreform. Danmarks anden. Om det er Kong Christian VII selv eller nogle af hans rådgivere, der når frem til konklusionen, er uklart, men

* Præget af flid og arbejdsomhed, især inden for det erhverv man har.

Christian d. 7. (t.v.) – anført af sin livlæge og højre hånd, Struensee (herunder) – udnævner i 1768 Danmarks to første landinspektører. Formålet er, gennem bedre opmålinger, at skabe fremgang i landbruget.

Kort fra 1771 over ejendommene i Trørød By – ikke et egentligt matrikelkort, men en forløber for det.

EN PROFESSION BLIVER FØDT

5

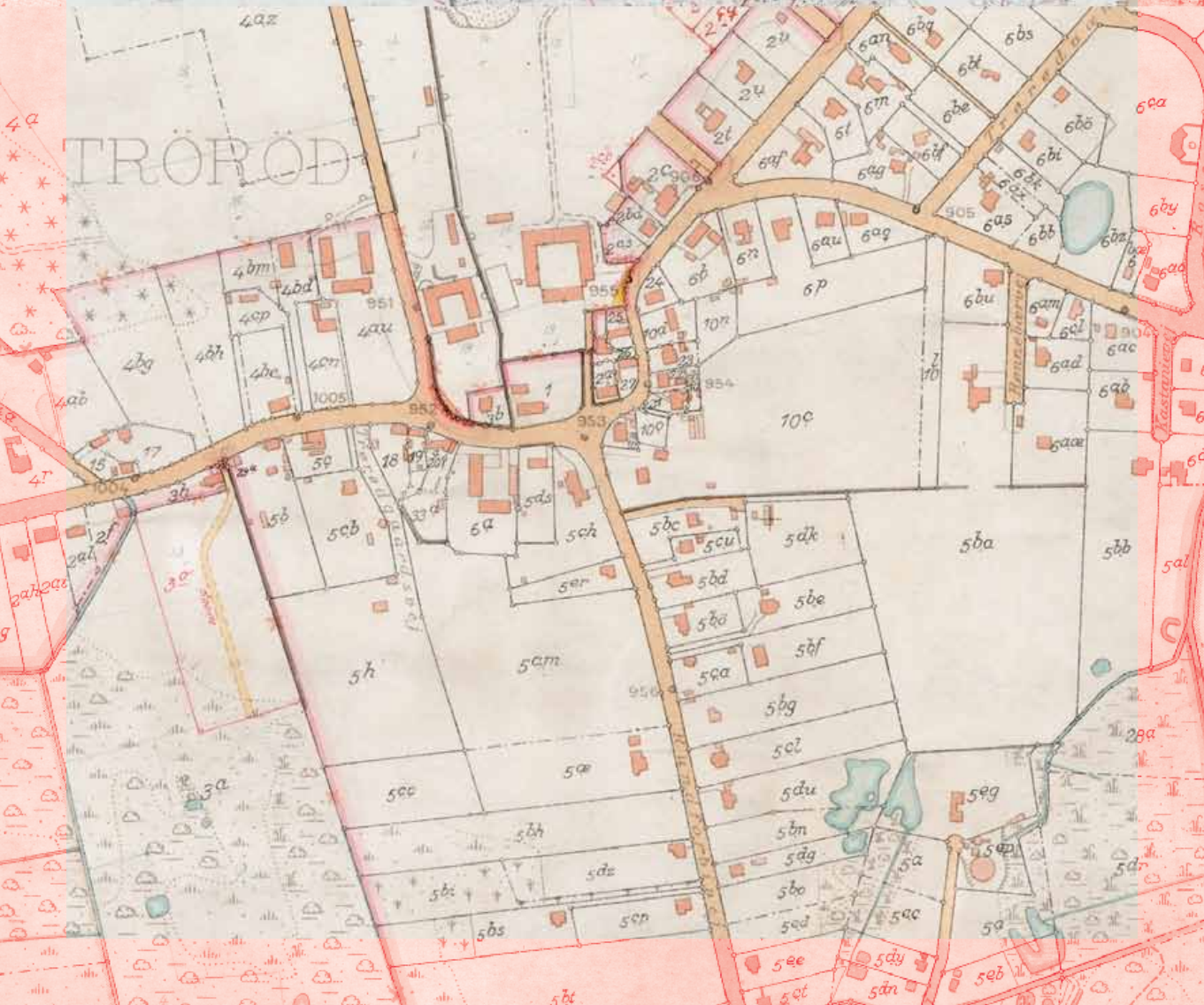
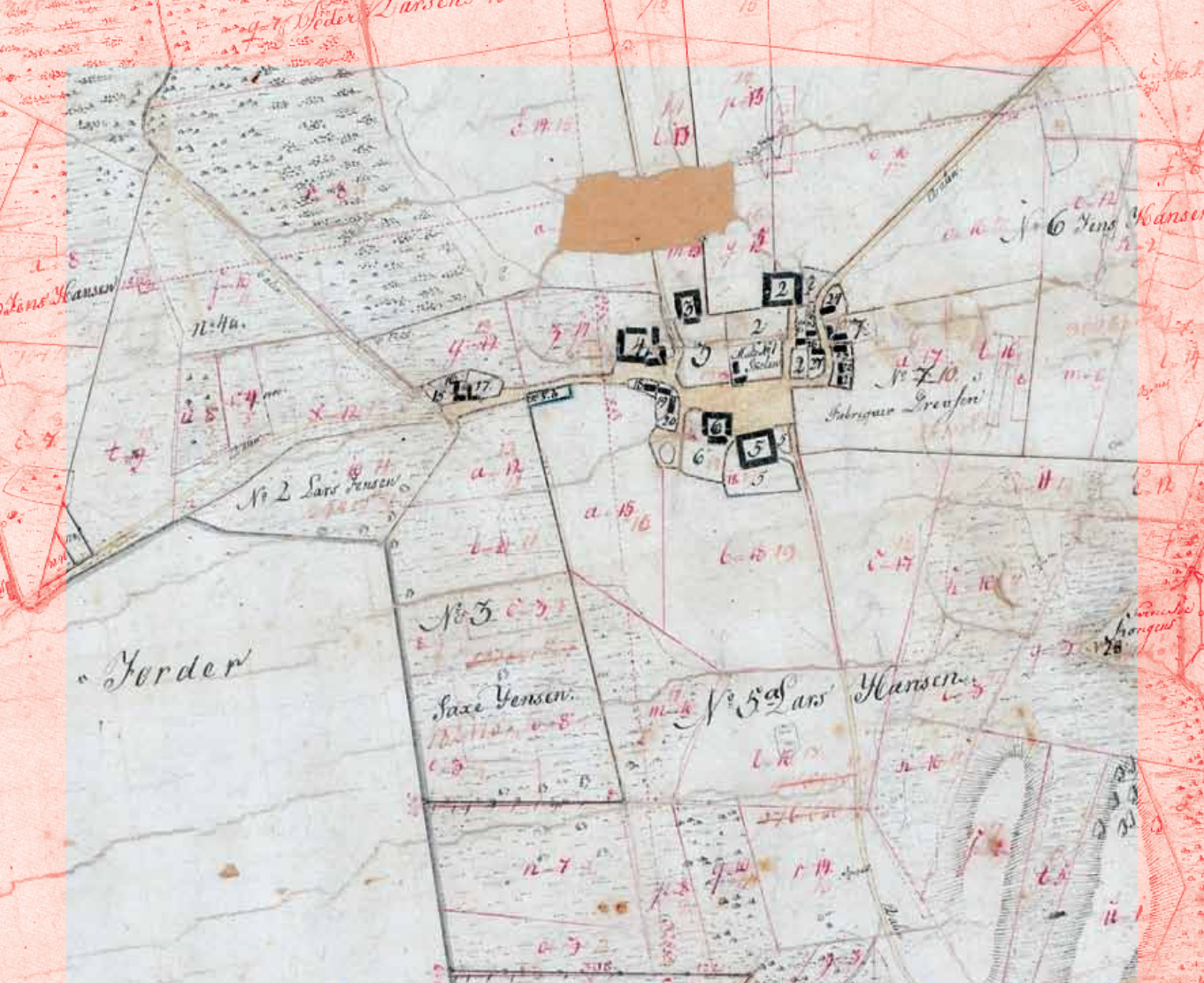
man ved, at kongen trods sine mentale udfordringer var begavet og fremsynet. I det kongelige 'reskript' fra 7. marts 1768 er beskeden under alle omstændigheder klar:

”Da jeg af de forskellige betænkninger af den af min forordnede landkommission med mere har erkendt, at det er absolut nødvendigt at anordne en almindelig accurat opmåling af hele landet, og da den under Kong Christian V foretagne opmåling ikke er bleven iværksat med den nødvendige accuratesse og under iagttagelse af en forholdsmæssig lighed, så er det min vilje, at det samlede Kammerkollegium straks opretter to eller tre opmålingskontorer (...)”

Helt konkret er problemet, at den eksisterende målenhed for gårdes størrelse er 'tønde hartkorn', der reelt intet siger om, hvor stor en bondes jord er, men mere hvor meget den yder. Det giver mening i forhold til at fastslå bøndernes hoveri, altså hvor meget de skal arbejde for deres godsherrer, men det giver ingen mening, når gårdenes arealer skal fastlægges. Flere steder er målesystemets mangler slående. Nabobønder, hvor den ene har dobbelt så meget jord som den anden, bliver "slået i hartkorn", altså måles lige.

I en tid, hvor kongens livlæge og højrehånd, Struensee, arbejder på at formindske hoveriet, er der skrigende behov for præcise opmålinger af jorden. Mindre hoveri skal skabe bedre produktion i en landbrugssektor, der er forældet og ineffektiv. Og mindre hoveri kræver bedre målinger.

Det er altså et overordentligt vigtigt arbejde Bærner og Westerholdt sætter i gang i efteråret 1768. Fem år senere er arbejdet så langt, at den for Danmark så afgørende udskiftning begynder. Udskiftningen bliver en vigtig forudsætning for den senere demokratiseringsproces. Kongeriget bliver ikke det samme igen.

LANDINSPEKTØREN HAR FORMET DANMARK

Eksempler på matrikelkort fra samme område, Trørød By, men med ca. 100 års mellemrum.

Øverste matrikelkort var i brug 1810-1855, det nederste 1940-1955.

Siden 1997 har hele Danmark været dækket af digitale matrikelkort.

Igennem 250 år har landinspektører opmålt, registreret og forvaltet Danmarks arealer. Og planlagt, hvad de skal anvendes til. Kort fortalt har landinspektører været med til at forme vores landskaber, bebyggelser og infrastruktur.

1768-2018: Punktnedslag – eksempler på landinspektørernes fodaftryk

Landbrugets målestok

Den første milepæl i landinspektørernes historie er udskiftningen under landboreformerne i 1700-tallet. Her blev landsbyernes jordfællesskaber ophævet, og jordene omfordelt for at effektivisere landbruget.

Beskikkede landinspektører opmålte, ændrede og registrerede ejendommene, og sikrede dermed den enkelte lodsejers rettigheder.

På hjul og skinner

I midten af 1800-tallet er infrastrukturen i Danmark under udvikling i takt med industrialiseringen. Jernbanenettet er første skud på stammen, og staten får brug for at tilegne sig nye jorder til projektet. Landinspektørerne står for ekspropriation af jorderne, så togene kan komme ud at køre.

Sidenhen har landinspektører stået for ekspropriationer i Danmark, når større infrastrukturprojekter – motorveje, havne, militære anlæg, broer, og ledningsnettet – skulle udbygges.

Et sted at bo, og et sted at arbejde

I det 20. århundrede tog ejendomsforandringerne for alvor fart, og landinspektørerne var involveret i det meste.

Fra landbrugets guldalder op til 1960'erne, hvor stordriften begyndte at accelerere, og til nutidens omlægninger og jordfordelinger, hvor klimasikring, miljø og naturgenopretning er kommet i fokus.

Fra 1920'erne og 30'ernes arbejderboliger til parcelhuskvarterernes opblomstring i 60'erne og 70'erne, og til dagens urbanisering, hvor byer fortættes, for at gøre plads til endnu flere byboere.

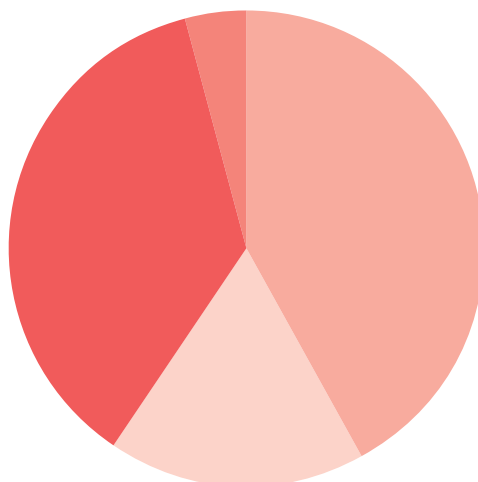
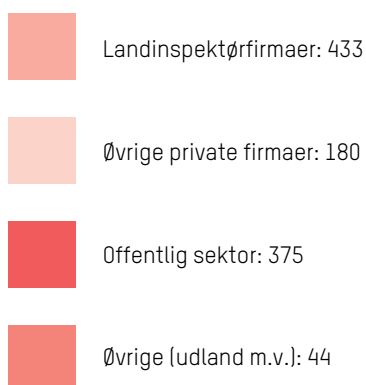
Landinspektører har forvaltet inddelingen af landet i by- og landzoner – et unikt system for Danmark, som har betydet, at der er bevaret en tydelig skillelinje mellem by og land.

Tilbage til naturen og ind i revolutionen

Landinspektørernes fagkundskaber har igennem 250 år været med til at opbygge og forandre Danmark og skabe velfærdssamfundets mange muligheder. I de senere år har landinspektører medvirket til at genoprette og tilbagegive noget af det, som tidligere – i fremskridtets navn – blev forandret til det værre, fx genslyngningen af Skjern å.

Redskaberne i landinspektørernes værktøjskasse er blevet mere raffinerede og præcise i takt med den digitale revolution. Mens man for 250 år siden brugte jernkæder til landmåling, har landinspektører i dag taget droner, laserscannere og andre nye teknologier i brug, når noget skal kortlægges. Landinspektører er i dag spredt over langt flere arbejdsfunktioner, end de oprindeligt var tiltænkt.

HER ER LANDINSPEKTØRERNE BESKÆFTIGET:

Der er 1.032 erhvervsaktive landinspektører i Danmark (2018).

PRIVAT SEKTOR: 613, heraf 433 fordelt i landets 48 privatpraktiserende landinspektørfirmaer. De øvrige 180 landinspektører i den private sektor arbejder i ingeniørbranchen (65), som konsulenter inden for geografiske informationssystemer eller IT (38), konsulenter inden for miljø og landbo (20), energi og transport (41), som opmålingsleverandører (9) eller i interesseorganisationer (7).

OFFENTLIG SEKTOR: 375, heraf 201 fordelt på 65 forskellige kommuner, 20 arbejder i kommunalt ejede selskaber og 146 er ansat i staten med flest ansatte i Vejdirektoratet (40).

ØVRIGE (UDLAND M.V.): 44

Kilde: Den danske Landinspektørforening

FRA EJENDOMSSKEL TIL 360 GRADER

Gummistøvlerne bliver fortsat luftet, når landinspektøren løser de traditionelle matrikulære opgaver, men stadig flere af de godt 1.000 erhvervsaktive landinspektører lader gummistøvlerne stå i entreen til fordel for nye typer af opgaver.

Hvad må man lige her? Viden om et steds retlige og rumlige forhold – der hvor kendskab til teknik, jura og planlægning mødes – er kernen i landinspektørens faglighed. I takt med den teknologiske og samfundsmæssige udvikling har landinspektørens arbejdsfunktioner bredt sig fra de matrikulære eneretsopgaver til en hel palette af opgaver i både privat og offentligt regi – alle med "stedet" i centrum.

I de seneste 10 år har der været mangel på landinspektører og praktisk taget ingen arbejdsløshed.

Landinspektørerne tager løbende ny teknologi i brug. Her sender landinspektør Majbrit Juel Hammelvang en drone afsted på en opmålingsopgave.

Fra traditionelle opgaver...

Den beskikkede landinspektør, der har eneret til at opmåle, ændre og afmærke ejendomsgrænser med skelpæle, udgør stadig en stor del af standens erhvervsaktive. Over 400 landinspektører arbejder i privat landinspektørpraksis, der er et liberalt erhverv på linje med fx dyrlæge og advokat.

Det traditionelle arbejde er en blanding af opmåling, jura og planlægning. Udover den matrikulære kerneopgave arbejder praktiserende landinspektører i dag med en bred vifte af opgaver inden for opmåling og kortlægning, ejendomsrådgivning m.v.

...til et 360 graders arbejdsmarked

Teknikken er i højsædet blandt fagets tekniske eksperter, som udfører tekniske opmålinger til de store projekter som havvindmøller, broer, højhuse, metrobyggeri mv.

Juraen er fundamentet i mange sider af faget. Byplanlæggere, arealforvaltere og andre landinspektører i det offentlige, praktiserende landinspektører samt miljø-, energi-, og landbokonsulenter bruger alle juraen i deres daglige arbejde. Viden om planloven, vejloven, naturbeskyttelsesloven, landbrugsloven, miljølovgivningen m.v. er fundamentet for deres arbejde som myndighedspersoner og rådgivere.

Fysisk planlægning beskæftiger mange offentligt ansatte landinspektører, især i kommunerne, men mange andre landinspektører bruger også planlægningen som fundament i større projekter. Der findes ikke tal for hvor mange landinspektører, der i dag fungerer som projektledere, men som generalist med en bred faglighed, er det blevet et naturligt arbejdsfelt for landinspektører.

Landinspektør Peter Hastrup Jensen foretager de nødvendige opmålinger med totalstation og kommer med oplæg til, hvor ejendomsgrænserne skal være.

Landinspektøren viser herunder, hvordan gårdarealerne mellem bygningerne, inkl. de underjordiske parkeringskældre, udgør en samlet fast ejendom.

LANDINSPEKTØREN LÆGGER BRIKKER I ET EJENDOMS-PUSLESPIL

Udstykning, arealoverførsel, skelforretning og andre matrikulære aktiviteter er kerneopgaver for landinspektører, der har haft eneret på opgaverne siden 1768. Landinspektøren er fortsat en uundværlig brik, når der skal dannes nye ejendomme, og ofte fungerer landinspektøren som projektleder for alle aktørerne i processen.

Vi er i Åbyen, et gammelt erhvervsområde langs en indfaldsvej til midtbyen i Aarhus, hvor første etape af en ny bydel med boliger er ved at blive til. Åbyen er et eksempel på den fortætning, der sker for øjeblikket i Aarhus, forklarer landinspektør Peter Hastrup Jensen fra AAKJAER Landinspektører, der viser rundt. Ud mod vejen er det tydeligt, at der bygges tæt og i helt nye højder for området, og ejendomsforholdene i en tæt bebyggelse er langt mere komplekse end i et almindeligt parcelhuskvarter.

”Vi landinspektører afsætter ikke bare skelplæne, vi er også en slags projektledere, der kender til hele processen med at få ændret de oprindelige matrikler på den mest smidige måde, etableret de nødvendige fikspunkter og afsat de store bygninger korrekt på de udstykkede storparceller. Det er Åbyen et godt eksempel på,” siger Peter Hastrup Jensen.

Rådgiver og bindeled

I opstartsfasen er landinspektøren i tæt dialog med bygherrerne om, hvad der kan lade sig gøre under den givne lokalplan, og hvordan ejerforholdene skal være i hele området efter omdannelsen. Det er startskuddet til en længere proces, hvor landinspektørerne rådgiver alle implicerede aktører, herunder tilknyttede advokater, ingeniører, arkitekter, sælgere og købere.

Landinspektørerne kender processen, reglerne for arealberegning, hvilke rettigheder der bør tinglyses, og hvad der skal til for at sagen kan blive registreret ved Geodatastyrelsen, der ajourfører Danmarks matrikelregister.

”Vi lægger alle brikkerne i ejendoms puslespillet og hjælper med, at rettighederne for alle parter bliver sikret. Det er en sjov og spændende proces at få til at lykkes,” siger Peter Hastrup Jensen.

“SELV OM LANDINSPEKTØRARBEJDET
RENT VOLUMENMÆSSIGT KUN UDGØR
EN LILLE DEL AF ARBEJDET, SÅ ER
DET EN HELT GRUNDLÆGGENDE FOR-
UDSÆTNING FOR, AT BYGGERIET
KAN PÅBEGYNDES.”

*Anna Sandmann Pedersen,
Landinspektørfirmaet LE34*

INGEN METRO UDEN LANDINSPEKTØRER

Cityringen koster 22,2 milliarder kroner, men anlæggelsen af Cityringen er også det største anlægsprojekt i Hovedstaden, siden Christian d. 4. anlagde Christianshavn i 1600-tallet.

Anlægsarbejdet med Københavns metrolinje, Cityringen, begyndte tilbage i 2009. Lang tid før havde landinspektørerne fået styr på byggepladserne og været i kontakt med naboerne.

Betonstøvet hænger i luften nede på *concourse level* i det, der engang skal blive til metrostation København H. Hernede har landinspektør Anna Sandmann Pedersen fra Landinspektørfirmaet LE34 sådan set ikke så meget at gøre – sammen med *site manager* John Tanswell er hun her mest til ære for fotografen – men oven på, på den omfattende byggeplads og ikke mindst rundt om den, har hun været ofte.

Sammen med landinspektørkollegaer i bl.a. Metroselskabet har hun en stor del af æren for, at byggepladsen kunne etableres. Det var dem, der – længe før ledningsarbejderne gik i gang i 2009 – muliggjorde de 17 byggepladser mellem hovedstadens karreer.

”Selv om landinspektørarbejdet rent volumenmæssigt kun udgør en lille del af arbejdet, så er det en helt grundlæggende forudsætning for, at byggeriet kan påbegyndes,” konstaterer hun.

Den ansvarlige landinspektør på bygherresiden, Christine Hammer, supplerer:

”I de tætte byrum skal der ved ekspropriation sikres de nødvendige arealer, men også nødvendige bygningsændringer af hensyn til sikring af adgangsforhold, brand og redning, affaldshåndtering o.lign. Det er et rigtigt stort apparat, der sættes i gang, inden selve gravearbejdet kan begynde.”

I begyndelsen var der først og fremmest dialog med de mange naboer, der kunne se frem til flere år med byggestøj, rod og støv.

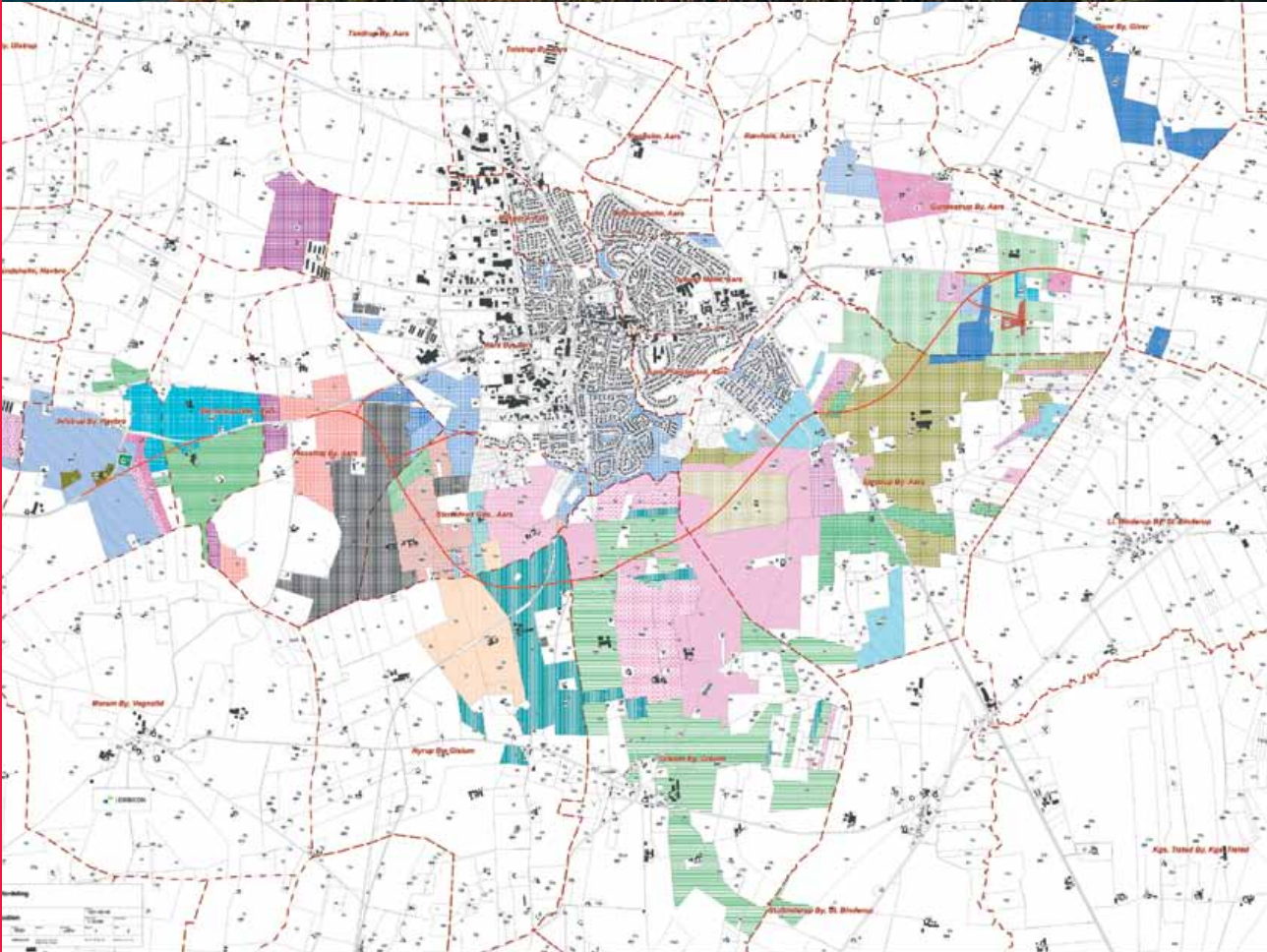
Tæt dialog med borgerne

Station København H har været en af de mest udfordrede på Cityringen.

Byggepladsen havde i Stampegade en udstrækning fra facade til facade, så beboernes hoveddøre blev lukket af, og adgang og brandredning skulle ske via nyetablerede porte i karréen. Der blev etableret adgang fra bagdøre gennem kældre frem til fortrapper, og et enkelt sted har pladsmangel gjort det nødvendigt at opsætte et skraldesugningsanlæg. Det hele er sket i en løbende, tæt dialog med bekymrede beboere, der også skulle have svar på spørgsmål om ryster, støj, støv m.m.

Der har været stor fokus på en god og fortsat dialog gennem hele processen, og at det er lykkedes har været meget tilfredsstillende, når Christine Hammer ser tilbage:

”Vi skal som landinspektører være bindeled mellem den tekniske del af projektet og de berørte lodsejere. Det er vores force, som når vi fx skal forklare, hvordan tunnelboremaskinen arbejder.”

JORDFORDELING

OPTIMERER

DANMARKS

AREALER

Mange parter er involveret ved jordfordelinger. Lodsejere, myndigheder, bygherrer. Landinspektøren sørger for, at de fleste jordfordelinger bliver indgået som frivillige aftaler, hvad der er unikt for Danmark.

En jordfordeling kan på et kort ligne et stort klu-detæppe. Landinspektøren skaber overblik over, hvem der ejer hvad - før og efter jordfordelingen.

Jordfordeling er et ældgammelt landinspektørredskab, der er vigtigere end nogensinde før, for jordfordeling kan sørge for, at mange af de forskellige interesser, der i dag er til brugen af Danmarks sparsomme areal, kan gå hånd i hånd.

”Jeg har arbejdet med jordfordeling næsten lige siden jeg afsluttede studiet for snart 20 år siden, og jeg har umiddelbart ikke planer om andet i min karriere. Det er en stor tilfredsstillelse – både fagligt og personligt – at få modsatrettede interesser til at spille sammen til alles tilfredshed”. Sådan siger landinspektør Jan Nymark Thaysen, der er specialist i jordfordeling og ansat i den rådgivende ingeniørvirksomhed Orbicon.

En moderne jordfordeling giver plads til, at flere hensyn er tænkt ind i brugen af arealerne. Landbrugsjorden bliver bedre udnyttet, landmanden får kortere transport mellem sine marker, ligesom hensyn til natur, vandmiljø og klima kan tilgodeses ved en jordfordeling. Det giver gevinster – både for naturen, den enkelte lodsejer og hele samfundet.

”Det gælder om at få alle parter til at se fordelene ved, at arealerne bliver anvendt på en bestemt måde, og det kræver, at man både kan sælge idéen, forstå den enkelte lodsejers situation, og samtidig have styr på, hvad der kan lade sig gøre – og ikke mindst, hvad der ikke kan lade sig gøre,” forklarer Jan Nymark Thaysen, der som landinspektør har styr på lovgivningen; ejendomsretten, vejloven, planloven osv., og kender hele processen og rækkefølgen, når alle parter skal høres.

Fra ét formål til bred anvendelse

Jordfordeling blev oprindeligt skabt til at optimere landbrugsbedrifterne ved at fordele landbrugsjorden så hensigtsmæssigt som muligt. I dag bliver jordfordeling fortrinsvis brugt ved projekter, som det offentlige har taget initiativ til – skovrejsning, naturgenopretning, nye motorveje og jernbaner.

Det er landinspektørens opgave at tage hensyn til landbrug, natur, vandmiljø, klimasikring, rekreative muligheder og byudvikling. Man kalder det og så for multifunktionel jordfordeling; dvs. en aftale mellem parterne om at fordele et stykke jord så flest mulige interesser bliver tilgodeset.

”Jordfordeling er et unikt og i nogen grad overset redskab. Man burde egentlig se på alle områder i Danmark med nye øjne hvert femte eller tiende år for at vurdere, om jordene kan udnyttes mere hensigtsmæssigt,” siger Jan Nymark Thaysen.

Odense midtby er i gang med en stor transformation. Som byplanlægger har landinspektør Jesper Lundstrøm fingeren på pulsen med de mange projekter.

BYPLANLÆGNING MED SANS FOR RAMMER OG DEMOKRATI

Stryget er en åbning af Odense å, som skal lette fiskenes vej opad strømmen. I spidsen for projektet stod en landinspektør.

Byens bro over jernbanen i Odense er planlagt for at forbinde bymidten med havnen (i baggrunden), der i dag er et af byens nye attraktive og fortættede boligområder.

Byplanlægning er et naturligt arbejdsområde for landinspektører, der her kan udnytte deres viden om lovgivning, demokratiske processer, og hvad der er muligt inden for de økonomiske rammer.

På en solrig forårsdag viser landinspektør og byplanlægger Jesper Lundstrøm rundt i Odense midtby, som han har været med til at planlægge og præge igennem de seneste 11 år. Byplanlægning er et af landinspektørfagets kerneområder, og Jesper Lundstrøm er ikke i tvivl om de kvaliteter, som landinspektører tilfører standen af byplanlæggere.

”Byplanlægning er en proces, hvor der er mange hensyn, der skal afvejes, og der har landinspektører nogle særlige, faglige kompetencer at spille ind med,” siger Jesper Lundstrøm. Det handler om, at landinspektører tager udgangspunkt i stedets kendetegn og kvaliteter, og kender rammerne – planloven, vejloven, hvem der ejer ejendommene og hvilke servitutter, der gælder. En landinspektør ved derfor, hvad der kan lade sig gøre, og hvad der er mest hensigtsmæssigt i forhold til byens udvikling.

Bindeled mellem borgere og politikere

På turen gennem Odense viser Jesper Lundstrøm, hvordan flere af kommunens landinspektører har været med til at sammenkoble hav og by, integrere natur og byliv langs den fredede å, der løber gennem byen, og omdanne gamle industribygninger til mere attraktive boligområder.

”Vi arbejder meget med, hvordan man kan transformere byen igennem byfortætning og ved at omdanne gamle erhvervs-, industri- og boligområder,” siger Jesper Lundstrøm.

Odense har – i stil med flere andre danske byer – transformeret sig fra en industriby til en serviceby. I dag er der aktivt byliv med mange restauranter og caféer, og udover at skabe en attraktiv by, skal byplanlæggere som Jesper Lundstrøm sørge for, at der også er plads til de mennesker, der bor i byen.

”Som byplanlægger sammenfatter jeg hensyn og fremstiller for politikerne, at der åbenlyst er forskellige synspunkter, når der skal projekteres nyt og afvejes mellem forskellige projekter. Det er et meget vigtigt led i den demokratiske proces,” understreger Jesper Lundstrøm.

AKADEMISK SCHWEIZERKNIV

Landinspektøruddannelsen er alsidig – populært sagt er en landinspektør en blanding mellem en ingeniør, en jurist, en arkitekt og en geograf. De studerende på landinspektørstudiet undervises i ejendomsret, landmåling og kortlægning, fysisk planlægning, arealadministration og geografiske informationssystemer. Uddannelsen tager fem år.

FRA FREDERIKSBERG TIL AALBORG TIL SYDHAVNEN

Den første egentlige landinspektøruddannelse blev oprettet ved Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole i 1858, og den forblev her frem til 1974, hvor den blev flyttet til Aalborg Universitet. I 2007 oprettede Aalborg Universitet landinspektøruddannelsen i deres københavnfilial i Ballerup, som i 2012 blev rykket til Sydhavnen. I dag kan man således tage uddannelsen to steder. Der er i alt cirka 60 studerende i København og cirka 100 i Aalborg.

“0 % landinspektørledighed” er en glimrende gule-rod for Nicolai Billeskov Juulsager (t.v.) og hans medstuderende, Mohammad Seam Akbar.

Landinspektørstude-
rende Camilla Cecilie Høgh
Andersen er glad for, at
faget både er bredt og
samtidig meget specifikt.

UDDANNELSE MED JOBGARANTI

Små hold gør undervisningen nærværende.

Dagens landinspektører bliver udklækket i både Aalborg og København. Begge steder er "nul procent ledighed" en glimrende studieulerod.

Der står tomme øldåser i reolerne, en ubrugt Nutella-sække stol flyder i et hjørne, og på flere af de whiteboards, der bruges som rumdelere, er der efterladenskaber fra selskabslege. Men tag ikke fejl. Inde bag rumdelerne arbejder grupperne koncentreret på deres bachelor-projekter, nede i hjørnet i de høje, pangrøde sofaer er der møde, og to stykker papir sat fast på reolen i 25-årige Nicolai Billeskov Juulsagers gruppefirkant minder alle om præmien for enden af studiet.

"0 procent landinspektørledighed", står der på den ene.

"Høj løn – tjek,

Job – tjek,

Bliv landinspektør", står der på den anden.

Vi er på Aalborg Universitets campus i Sydhavnen i København, og de unge mennesker er ved at lægge sidste hånd på bacheloren i Landinspektørvidenskab.

"Som landinspektør kan man gøre en forskel for andre. Man kan være med til at forbedre verden. Vi er løsningsorienterede, og det mener jeg, er vejen frem," siger Nicolai Billeskov Juulsager.

På én gang vidtfavnende og konkret

Fem en halv times togrejse fra København, og man er fremme ved moderuniversitetet i Aalborg. Også her har landinspektørstudiet sjovt nok hjemme i en bygning nær en havnekaj, denne gang ud til Limfjorden. Her er Camilla Cecilie Høgh Andersen ved at lægge sidste hånd på første år af kandidaten, og hun er lige så begejstret for studiet som 'kollegaen' i hovedstaden:

"Jeg er glad for, at faget er så bredt, men inden for et meget specifikt område. Jeg kan bruge det så meget".

Hun drømmer fx selv om at blive planlægger i en mindre kommune.

LANDINSPEKTØRER

BEKÆMPER SULT

OG FATTIGDOM

Landinspektør Cecilie Ravn-Christensen har FN's verdensmål i ryggen i sit arbejde med at sikre helt almindelige menneskers ejendomsret i udviklingslande.

Sikring af ejendomsret er et stærkt våben i kampen mod sult, fattigdom og ulighed i udviklingslande. Danske landinspektører har redskaberne til at sikre millioner af mennesker retten til deres jord og dermed en bedre fremtid.

En familie driver landbrug på samme areal som generationerne før dem. De bor også på stedet i et hus, de selv har opført. Alligevel ved de ikke, om de fremover kan fortsætte med at dyrke jorden og bo der, for der findes ingen fortegnelse over, hvem der ejer jorden. Reelt kan familien risikere at blive vist bort og dermed miste både eksistensgrundlag og tag over hovedet.

I lille, velordnede Danmark virker det scenarie absurd. Takket være en velfungerende ejendomsregistrering har vi herhjemme – med landinspektører i en central rolle – styr på identifikationen og beliggenheden af matrikelnumre og ejendomsskel, og styr på, hvem der ejer hver enkelt ejendom. Sådan er det bare ikke overalt på kloden. Langt fra, endda.

”Man estimerer, at cirka 70 procent af verdens befolkning ikke har formelle ejendomsrettigheder til de jorder, som de med rette bruger eller ejer. Derfor kan de ikke være sikre på, at de også ejer jorden på sigt,” siger landinspektør og specialist i internationale ejendomsrettigheder, Cecilie Ravn-Christensen fra Landinspektørfirmaet LE34. Hun forklarer, at den usikkerhed betyder, at småbønder typisk ikke investerer så meget i udvikling af deres landbrug som de ville gøre, hvis de blot kunne dokumentere, at de har ret til at være på stedet. Manglen på pålidelig ejendomsregistrering er dermed med til at fastholde millioner af mennesker i fattigdom, ikke mindst i Afrika og Asien.

Problemet er ikke nyt. Et fænomen som *land grabbing* – når internationale investorer sætter sig på enorme landbrugsarealer for at producere fødevarer til det globale marked, alt imens den lokale befolkning mister adgangen til deres egen jord – har længe været diskuteret. Men med FN's verdensmål for bæredygtig udvikling er der skabt ekstra fokus på vigtigheden af ejendomsregistrering.

”Nu er emnet kommet højt på den globale dagsorden, både hos regeringer og hjælpeorganisationer. Mindst 8 af de 17 verdensmål har klare linjer til velfungerende ejendomsregistreringssystemer,” konstaterer Cecilie Ravn-Christensen.

Specialister med stor faglig bredde

Det store behov for ejendomsregistrering i udviklingslande er som skræddersyet til landinspektørernes kompetencer:

”Vi har den rette specialistviden om registrering af ejendomsrettigheder. Vi er langt fremme teknologisk og er vant til at arbejde bredt med både ejendomsjura, planlægning, opmåling og kortlægning. En bred palette af kompetencer giver de bedste løsninger – det er én af vores største styrker,” siger Cecilie Ravn-Christensen, og tilføjer:

”Desuden arbejder danske landinspektører helt naturligt ud fra en tankegang om anti-korruption, gennemskuelse og borgerinddragelse. Derfor har vi meget at byde ind med som rådgivere ude i verden.”

LANDINSPEKTØRER MED NØGLEROLLE I FORANDRET KLIMA

Klimatilpasning er en presserende udfordring for hele verden, også for Danmark. Om få år kan opgaver relateret til klima udgøre helt op til 50 procent af landinspektørernes arbejde. I Thyborøn er et pilotprojekt i gang.

“Ja, vi er klar!” råber Niels fra sin ATV til sin kollega, Jan, i målebilen, en såkaldt UTV, der er et lidt større køretøj. Længere bagude holder endnu en ATV.

De tre køretøjer udgør landinspektørfirmaet Geopartners setup for Geodætisk Opmåling, som i dag er på arbejde i Thyborøn. Opgaven er at måle højder og kloakker med meget stor nøjagtighed. Efter endt opmåling kan der dannes en 3D-model af området med dybden af brønde og kloakker.

Det er brøndene og kloakrørene, det handler om. Thyborøn synker ganske langsomt, med 7 mm om året i fiskerihavnens sydlige ende og 2 mm i den nordlige. Når havet samtidig stiger – i disse år cirka 3,5 mm om året og i fremtiden noget mere – så har man et problem.

“Thyborøn er hårdt ramt,” som landinspektør Henrik Brændskov Larsen fra Geopartner tørt siger.

Problemet er allerede en realitet. Kloakrørene knækker, spildevandet kan ikke komme væk, og der trænger havvand ind. Lemvig Vand & Spildevand har derfor hyret Geopartner til at skabe klarhed over problemets omfang.

Thyborøn fik i slut 80'erne etableret nye kloakrør, som efter planen skulle holde i 70 år. Men nu, efter blot små 30 år, står de til udskiftning igen. Det sydlige Thyborøn er simpelthen sunket så meget, at vandet i kloakkerne nu løber den forkerte vej.

Rettidig omhu

Landinspektørfirmaet foretager også fremskrivninger. Det skal sikre, at kommunen ikke igen bliver overhalet af udviklingen, når man renoverer kloakker og bygger nyt.

Fremtidsscenarierne peger på markante forandringer. Hvis jorden synker, og vandet stiger med samme hastighed som nu, vil det samlet nærme sig en meter om 100 år. Læg dertil den accelererende afsmeltning fra polerne. Det kommer til at kræve hårde beslutninger af politikerne: Skal der en 'prop' i Limfjorden ved Thyborøn? Kan Thyborøn overhovedet bestå?

Lignende overvejelser og beslutninger skal tages mange steder i Danmark. De beslutninger – og målingerne der fører hen til dem – kommer til at involvere landinspektører.

Klimatilpasningsrelateret arbejde vil udgøre helt op til 50 procent af faget i en nær fremtid, spår Henrik Brændskov Larsen, der også forestiller sig, at landinspektører sidder med ved bordet, når de vidensbaserede diskussioner skal tages:

“Nøjagtige, gode højdemålinger er fundamentet. Og det kan landinspektører levere”.

”NØJAGTIGE, GODE HØJDEMÅLINGER

ER FUNDAMENTET. OG DET KAN

LANDINSPEKTØRER LEVERE”

*Henrik Brændskov Larsen,
Geopartner Landinspektører*

KOLOFON:

Udgiver:

Den danske Landinspektørforening
Kalvebod Brygge 31
1780 København V
Tlf: 3886 1070
Mail: ddl@ddl.org
Web: landinspektoren.dk

Tekst: Rasmus Thirup Beck, Christian Nicolaisen,
Torben Lund Christensen, Kim Ingemann Christensen,
Torben Juulsager

Redaktør: Torben Lund Christensen

Ansvarshavende: Kim Ingemann Christensen

Fotos:

Forside: Brian Rasmussen
Side 8: Torben Lund Christensen
Side 10-11: Brian Rasmussen
Side 12: Pelle Rink
Side 14: Niels Otto Haldrup
Side 16-17: Nils Lund Pedersen
Side 18, øverst: Pelle Rink
Side 18, nederst: Rene Schütze
Side 19: Pelle Rink
Side 20: Brian Rasmussen
Side 22: Mads Krabbe

Layout: 10 · Grafisk Design & Forlag v/Jesper Jans

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Oplag: 5.000

Udgivelsesår: 2018

L B E K S O Rønmen

HOLBÆK

Ladegaard

Taastrupmølle

Taastrup

Merløse

Lillegrandløse

Storegrandløse

Vallestrup

Kongstrup

Geitløkhavn
Kællekhavn
Spannebekkhavn
Strandmølle
Storemølle
Lillemølle
Dyrland
Fjelderekhavn
Vangvogtekhavn
oldkhavn
Bielit
meløpark
Storevå
Strandbroe
1450
1200
1000
1700
1800
1900
2000
2100
2200
2300
2400
2500
2600
2700
2800
2900
3000
3100
3200
3300
3400
3500
3600
3700
3800
3900
4000
4100
4200
4300
4400
4500
4600
4700
4800
4900
5000
5100
5200
5300
5400
5500
5600
5700
5800
5900
6000
6100
6200
6300
6400
6500
6600
6700
6800
6900
7000
7100
7200
7300
7400
7500
7600
7700
7800
7900
8000
8100
8200
8300
8400
8500
8600
8700
8800
8900
9000
9100
9200
9300
9400
9500
9600
9700
9800
9900
10000

LANDINSPEKTØRERNE...

Hvem er de egentlig?

Og hvad laver de?

Landinspektørerne kan i år fejre 250 års jubilæum som profession – en af Danmarks ældste.

Igennem 250 år har landinspektørerne været på forkant med teknologiske og samfundsmæssige trends. Det gælder også i dag, hvor landinspektørernes arbejde er grundlaget for vitale funktioner i det moderne samfund – sikkerhed om ejendomsretten, planlægning af udviklingen i by og på land, og opmåling af store anlægsprojekter. For blot at nævne nogle eksempler.

Arbejdsopgaverne er meget forskellige, og det afspejler sig i landinspektørernes beskæftigelse.

Landinspektørerne sætter sine spor i et levende samspil med det omgivende samfund.

Historisk. Nu. Og i fremtiden.

Kort sagt – intet Danmark uden landinspektører.

Dette er beskrevet i denne jubilæumspublikation, som Den danske Landinspektørforening udgiver i anledning af 250-året for fagets fødsel.